

DRUMUL NOSTRU SPRE UNITATEA CREȘTINILOR

Comisia de Ecumenism
14 ianuarie 2010 – Nr. 34

FEDERAȚIA CONFERINȚA ROMÂNĂ A SUPERIOARELOR MAJORE
400246-CLUJ NAPOCA, str. Maramureșului nr. 23, Telefax: 0040-264-435096
secretariatCRSM@clicknet.ro

Arată-ne, Doamne,
cât de mult ne iubești
și prin puterea Duhului Tău
apropie pe creștinii separați.
Fă ca Biserica Ta să se arate
ca fiind semnul Tău
în mijlocul lumii
și ca lumea atrasă de lumina sa
să creadă
în ISUS,
Trimisul Tău ,
care domnește cu Tine
și cu Duhul Sfânt. Amen.

**“Dacă nu vom rămâne inactivi,
la timpul potrivit vom secera”¹**

(Gal. 6,9).

*“Nimeni nu poate să afirme că traversăm o
“iarnă ecumenică”. Dimpotrivă, suntem într-
un bun anotimp, într-o vară bogată, iar cu
această carte culegem deja primele roade,
„fructe îmbelșugate”: cu adevărat o recoltă
bună și, sperăm, un impuls și un puternic
stimulent pentru a continua dialogurile.*

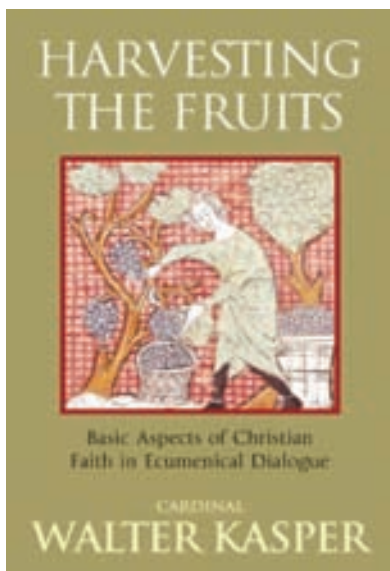
Aceasta este concluzia încurajatoare
exprimată de Cardinalul. Walter Kasper,
Președintele Consiliului Pontifical pentru
Unitatea Creștinilor, la conferința de presă cu
ocazia lansării cărții ***“Harvesting the Fruits.
Basic Aspects of Christian Faith in
Ecumenical Dialogue. Ecumenical
Consensus, Convergences and Differences.”***
(Culegerea roadelor. Aspecte fundamentale
ale credinței creștine în dialogul ecumenic.
Consensuri, convergențe și diferențe) ce s-a
desfășurat în Sala Ioan Paul II a sălii de presă
a Sfântului Scaun pe 15 octombrie 2009.

Proiectul de a culege și prezenta
rezultatele dialogurilor oficiale între Biserica
Catholică și Bisericile istorice protestante
(luterani, reformați, anglicani, metodiști) a
început în anul 2007 cu intenția de a face
cunoscute roadele a 40 de ani de muncă.

Clopoțele Mănăstirii ecumenice din Bose–Italia din nord

¹ Cf. Conferința de presă la prezentarea cărții Card.
Walter Kasper *Harvesting the Fruits. Basic Aspects of
Christian Faith in Ecumenical Dialogue.* in
www.vatican.va. Cartea este tradusă din engleză în
italiană în *Regno-att.* 18,2009,585.

Care este scopul acestei publicații? De la Conciliul Vatican II – afirmă Card. Kasper la conferința de presă - au trecut mai bine de 40 de ani de dialog bilateral internațional, fie cu Bisericile Ortodoxe și oriental ortodoxe², fie cu principalele comunități ecleziiale care s-au născut la Reformă adică anglicani, luterani, reformați și metodiști și, ca o a treia grupare, cu bisericile libere, pentecostali, carismatici, evangheliști, etc. Fiecare dintre aceste trei grupe are problematicile sale specifice. În această carte ne vom limita să analizăm principalele comunități protestante, care au fost primele ce au deschis dialogul cu noi după Conciliu. În această perioadă de timp am fost capabili să producem o mare cantitate de documente comune și credem că acum a venit momentul să analizăm situația, privind atât spre trecut cât și spre viitor.

Privind spre trecut

Culegând roadele noi înșine, continuă Card. Kasper, am rămas plăcut surprinși de cât s-a obținut în acești ani. Este vorba de o recoltă cu adevărat bogată, care depășește polemicile și marile probleme istorice ale Reformei. Aceasta poate reprezenta un

² Se consideră **Biserici orientale ortodoxe:** Biserica coptă ortodoxă, Biserica siro-ortodoxă, Biserica armeană apostolică, reprezentată de doi Catoliconi din Etchmiadzin și din Cilicia, Biserica ortodoxă din Etiopia, Biserica ortodoxă din Eritrea și Biserica ortodoxă siră din Malankat.

răspuns evident la opiniile ce se răspândesc uneori în Curia Romană, sau, mai bine, la nejustificata acuză că ecumenismul cu, comunitățile protestante până acum nu a adus roade și ne-a lăsat cu mâinile goale. Cine va citi această carte va fi foarte repede convins de realitatea contrară. Pe de altă parte, între timp, a crescut o nouă generație de ecumeniști, laici și preoți, profesori și studenți care nu mai cunosc ce s-a dezbătut în aceste dialoguri intense. Noi nu vrem ca bogăția rezultatelor la care s-a ajuns să fie dată uitării și să se înceapă totul de la zero. Aceste documente nu au fost redactate ca să fie apoi acoperite de praf în rafturile unei biblioteci, sau pentru a fi folosite pur și simplu pentru o altă teză de licență. Dorim, spune Card. Kasper, să începem un proces de receptare al acestor roade bogate, în însuși trupul Bisericii, pentru a ajunge la un nou tip de comportament ecumenic. Astfel cu această carte, ne aflăm la sfârșitul unei prime etape atât de bogată în roade, și în același timp intrăm într-o nouă fază, care sperăm să fie la fel de rodnică și care va putea duce la rezolvarea problemelor deloc ușoare care au mai rămas încă deschise.

Privind spre viitor

Cum se întâmplă în zilele noastre, în lumea întreagă și practic în orice sferă a vieții umane, au loc schimbări rapide, ce se desfășoară în grabă. Același lucru se întâmplă și pentru situația ecumenică în mod deosebit în occident unde se întâlnesc schimbări rapide după diferite puncte de vedere.

A) Nu mai suntem în situația anilor șaiszeci și șaptezeci după Conciliu, care erau anii unui nou început, însă, așa cum îi percepem astăzi, și de entuziasm superficial. Astăzi s-a răspândit o anumită oboseală, poate chiar și o anumită dezamăgire. Cu toate acestea noua sobrietate ce s-a instaurat poate fi și semnul unei mai bune maturizări, ce recunoaște greutatea realității. Probabil drumul ecumenic va fi mai lung decât părea după Conciliu.

B) Se verifică schimbări în interiorul Comunităților bisericești ale partenerilor noștri. Uneori partenerii noștri nu mai sunt aceiași, sunt mult mai diferiți de cei întâlniți în timpul și după Conciliu. Au loc fragmentări interne, noi probleme în câmpul eticii,

probleme necunoscute în trecut. Și în Biserica Catolică au fost schimbări; uneori documentele noastre sunt greu de asimilat de partenerii noștri.

Cu această carte, subliniează Card. Kasper, vrem să încurajăm, să dăm un nou elan. Ilustrând numeroase rezultate pozitive din cei patruzeci de ani, vrem să arătăm că suntem capabili de a ajunge la un rezultat, dacă vom rămâne angajați în ecumenism. Pentru a înainta în acest sens, este normal și necesar să înțelegem la ce punct am ajuns și să identificăm problemele care încă rămân deschise. De aceea ne-am străduit să evidențiem și problemele care mai rămân de rezolvat. Reflectând asupra dialogurilor în ansamblul lor, am identificat probleme privind ermeneutica, antropologia, ecleziologia și chiar în înțelegerea euharistiei. Așa cum se înțelege, nu sunt probleme marginale și nici măcar probleme ce aparțin trecutului: sunt probleme actuale care privesc viața concretă a fiecărui creștin. Însă suntem convinși că atunci când este identificată o problemă, ne găsim deja la jumătatea soluției.

Conținutul cărții

Cartea "Harvesting the Fruits: Basic Aspects of Christian Faith in Ecumenical Dialogue" este rodul angajării și al muncii deosebite a card. Walter Kasper și al Consiliului Pontifical pentru promovarea unității dintre creștini. Pentru a arăta în mod clar marile spații de convergență ecumenică comune tuturor și cât privește cele patru dialogurile bilaterale³, au fost evidențiate

³ Așa cum rezultă din introducerea lucrării „*Harvesting the Fruits*” se iau în considerare raporturile celor patru dialoguri bilaterale internaționale occidentale întreprinse cu primii parteneri de dialog după Conciliul Vatican II: **Federația luterană mondială** (FLM: Lutheran World Federation), **Consiliul metodist mondial** (CMM: World Methodist Council), **Comuniunea anglicană și Alianța reformată mondială** (ARM: World Alliance of Reformed Churches). Bisericile luterane și reformate se identifică în mod direct cu Reforma magisterială din sec. XVI, în timp ce Comuniunea anglicană ocupă un loc deosebit printre cumuniunile influențate de mișcarea Reformei. Metodismul a izvorât din tradiția anglicană din sec. XVII, dar multe dintre diferențele care îi separă astăzi pe metodiști și pe catolici își au originea în epoca Reformei.

patru teme principale. Luând în considerare însăși metodologia dialogului ecumenic, **primul capitol** începe cu *Fundamentals of our Common Faith*, - bazele credinței noastre comune - împărtășite de toți partenerii de dialog. Este prezentată astfel baza solidă pe care se vor dezvolta următoarele capitole.

Al doilea capitol se ocupă de o problemă centrală pentru Reformă: *Salvation, Justification and Sanctification* (salvare, justificare și sfințire). În acest câmp s-a ajuns la un acord semnificativ, ce constituie o piatră de încercare în relațiile ecumenice. Totuși rămân chestiuni care necesită clarificări ulterioare, precum cele care privesc rolul doctrinei de îndreptățire în interiorul întregii ecleziologii.

Al treilea capitol, cel mai lung, se oprește asupra Bisericii, *The Church*, și examinează misiunea ei, autoritatea ei și ministerul ei, plecând de la felul în care aceste aspecte sunt prezentate în declarațiile comune. În acest context, polemicile și înțelegerile greșite din secolul XVI-lea au fost examinate din nou și parțial depășite. Rămân totuși problematice chestiunile centrale, precum „ce este” sau „unde este” Biserica. Aceasta demonstrează că relațiile dintre elementele spirituale și cele concrete care definesc Biserica vor trebui studiate într-un mod mai profund.

Al patrulea capitol se concentrează asupra subiectului *Baptism and Eucharist* („Botez și Euharistie”). Euharistia în mod deosebit a fost obiectul unei aprige dezbateri controversate în timpul Reformei, însă datorită unui dialog intens și în mod special din cauza unui nou accent pus pe rolul Duhului Sfânt a fost posibil să se ajungă la importante convergențe. Ulterior vor trebui studiate câteva probleme care privesc acest sacrament, precum caracterul sacrificial al Liturghiei, Prezența Reală a Domnului în Euharistie, semnificația „transsubstanțierii”.

În importantul **capitol concluziv**, *Preliminary Conclusions*, Cardinalul Kasper reflectează asupra rezumatului acestor patru

dialoguri și asupra progresului realizat. *Harvesting the Fruits* recunoaște excepționalul consens atins și repetata capacitate, în cadrul celor patru dialoguri, de a aborda într-o manieră inovatoare și pozitivă teme care au fost în trecut motiv de diviziune, demonstrând astfel că multe dintre controversele istorice apărute în secolul XVI au fost deja depășite. Cu toate acestea, cartea nu ezită să sublinieze și problemele care, evidențiindu-se în dialoguri, rămân încă deschise și nu pot fi pur și simplu date uitării sau ascunse sub ample generalizări.

***Harvesting the Fruits* celebrează rezultatele pozitive ale celor patruzeci de ani de dialog ecumenic, nu ca pe o „arhivă a trecutului”, ci ca pe o „invitație pentru viitor”, îndreptată spre a favoriza o nouă privire și un nou studiu asupra ceea ce s-a realizat până acum. Cartea scoate în evidență și importante probleme care privesc metodologia și conținutul dialogului ecumenic. Credem că acesta se va manifesta ca un instrument util pentru toți aceia care sunt angajați în acest domeniu, în efortul lor de a se concentra asupra aspectelor importante și necesare ale dialogului.**

Pr. Pianezze Celeste, AA

Tradus din italiană.: Sr. Dogaru Monica, SRI

Locuri Ecumenice

DRUM NOU

sau pasiunea pentru unitate.

Drum Nou este numele unei comunități catolice cu vocație ecumenică având spiritualitatea Sf. Ignățiu de Loyola și experiența mișcării Reînnoirii Carismatice. Părintele Laurent Fabre, iezuit, este fondatorul și responsabilul acesteia.

Comunitatea s-a născut în 1973 dintr-un grup de rugăciune iar azi numără peste 1200 de membrii (70 de preoți, 450 de cupluri, 250 celibatari consacrați, bărbați și femei) în 24 de țări din Europa, Africa, America și Orientul Mijlociu. În 1984 a primit rangul de Asociație publică a credincioșilor din partea cardinalului Decourtray, arhiepiscop de Lyon, și este

recunoscută ca și Congregație religioasă de statul francez în 1993.

Frații și surorile membre ai acestei comunități apostolice au în cea mai mare parte o ocupație profesională iar alții sunt în serviciul Bisericii. Ei trăiesc în mici comunități de 7-12 persoane în 2 moduri: în fraternități de cartier sau în fraternități de viață (sub același acoperiș). În acești ultimi ani mai multe parohii au fost încredintate acestei comunități **Drum Nou. Institutul cu același nume** reunește tineri care se formează pentru preoție (cam 30 în prezent) și preoții comunității. În jurul acestui Institut s-a constituit un corp apostolic al Comuniunii cu **Drum Nou** ai căror membrii participă la Misiunea comunității pe lângă cupluri și tineri.

De la început comunitatea s-a remarcat prin întâlniri de frați și surori de diferite confesiuni creștine care au ales să trăiască, să se roage și să se evanghelizeze împreună fără să renunțe la propria identitate și la comuniunea cu Bisericile respective. **Abazia Notre-Dame des Dombes**, loc de rugăciune și ecumenism a fost încredintată mișcării **Drum Nou** în 2001. Institutul teologic de la Dombes a fost fondat în același an. Fraternitatea ecumenică internațională (*Net for God*) este o ramură creată în anul 2000, care adună mai mult de 10.000 de persoane din 68 de țări. Ele trăiesc aceeași spiritualitate și se angajează să lucreze pentru pace, reconciliere și unitate între creștini.

Sr. Cruțița Lupa, CMD

La Rusalii 2009, 5000 de persoane s-au adunat la Paris în bazilica de la Montmartre (Sacré-Cœur), pentru a însoți cu rugăciunea (porter dans la prière?) cei 41 membre, dintre care două luterani, care s-au angajat pe viață în Comunitatea « Drum Nou ». Cu aceasta ocazie, opt membre au fost hirotoniți preoți de către cardinalul Kasper .

Discipolii de Emmaus
Fr. Raphaël, Abația din Bec Hellouin (F)

Doamne Isuse Cristoase,
care ai zis Apostolilor tăi:
”Pace vă las vouă, pacea mea o dau vouă”,
nu privi la păcatele noastre,
ci la credința Biserici tale,
și binevoiește a-i dăruia pacea și unirea
după voința ta.

- *Dă pacea ta Bisericilor orientale,
Bisericilor ortodoxe și Patriarhiilor lor;
dă pacea ta Bisericilor născute de la Reformă,
Comuniunii anglicane, Bisericilor evanghelice,
tuturor Adunărilor creștine care invocă
Numele tău, și responsabililor fiecărei
Bisericii.*

*Pune capăt dezbinării noastre -
și condu-ne spre unitatea deplină,
tu care domnești în vecii vecilor.*

Adaos ecumenic în Liturghia comunității DRUM NOU după „Tatăl N.”

Comunitatea de la BOSE

Începuturile comunității ecumenice de la Bose se găsesc într-un grup de rugăciune animat de *Enzo Bianchi*, student la economie la Torino pe vremea aceea, grup care reunea tineri catolici, baptiști și din cantonul Vaud (Elveția) într-un grup de rugăciune.

Începând cu anul 1965, Enzo Bianchi pleacă la Bose, un cătun pe atunci foarte izolat în apropierea localității piemonteze Biella și își întărește vocația monastică prin singurătate,

dar și prin contacte cu comunitățile catolice, ortodoxe și reformate.

În 1968, și alte persoane (catolici și pro-testanți) i se alătură lui Enzo Bianchi și încep cu el o adevărată viață comunitară. După aprobarea „*Regulii de la Bose*” de către diverse Biserici creștine, Regulă inspirată de originile tradiției monastice creștine și de cartea „*Faptele Apostolilor*”, frații fac profesiunea lor monastică în 1973, în prezența reprezentanților Bisericilor.

Trăsătura fundamentală este interpretarea și mai ales trăirea Cuvantului Divin în fiecare zi - *Lectio Divina* -, adică citirea Sfintelor Scripturi în spirit de rugăciune.

Din acel moment, Bose a devenit foarte cunoscută fiind un centru spiritual european și mondial pentru întâlnirile interconfesionale și interreligioase pe care această comunitate le organizează.

După primii trei ani de la înființare, lui Enzo Bianchi i s-au alăturat treptat în fiecare an tot mai mulți frați. Astăzi comunitatea de la Bose numără 80 de persoane, care își petrec timpul în rugăciune și muncă. Membrii comunității, care aparțin mai multor confesii, cu precădere catolici și reformați, rămân credincioși Bisericii din care provin, recunoscându-și spiritualitatea proprie în aceasta comunitate. Actualul Patriarh al României a trăit în aceasta comunitate o experiență frumoasă de comuniune în urmă cu câțiva ani.

Enzo Bianchi este autorul mai multor cărți (unele traduse și în limba română), care vin în ajutorul celor care se angajează pentru a trăi mai profund o viață creștină în Biserica.

Toate întâlnirile care au loc la Bose sunt un bun prilej de cunoaștere și de îmbogățire a vieții spirituale. În numărul trecut al revistei noastre am prezentat întâlnirea interconfesională care a avut loc la Bose pe tema Luptei spirituale. *"Dar cel mai important lucru este întâlnirea personală cu cei care vin la Bose, întâlnire pozitivă în timpul meselor și al pauzelor, ocazii în care ne îmbogățim fiecare la nivel spiritual"* spune Enzo Bianchi într-un scurt interviu acordat recent ziarului **Lumina** al Patriarhiei Române, din data de 3 decembrie 2009.

Sr. Crucița Lupa, CMD

**Să ne sfințească sfințenia ta
și harul tău,
să ne unească Unitatea ta
și îți vom fi uniți pentru totdeauna.**

Guillaume de Saint Thierry

Dialogul ecumenic – mărturisire responsabilă

Pr. Patriciu Vlaicu
Preot ortodox, Bruxelles

În ultimii ani, dezbaterile privind ecumenismul și modul în care un creștin responsabil se poate implica în dialogul ecumenic, au provocat discuții aprinse, ecumenismul fiind calificat fie ca o mișcare „profetică”, în cadrul căreia fiecare confesiune își poate păstra identitatea de credință acceptând dialogul și asumând un cadru minim de manifestare a comuniunii, fie o mișcare periculoasă, care este pe cale să distrugă fundamentele credinței prin minimalizare doctrinară și compromis.

Ambele abordări mi se par străine de ceea ce ar trebui să fie dialogul ecumenic. Nu sunt competent să fac o evaluare a rezultatelor la care a dus mișcarea ecumenică, de la începuturile manifestărilor instituționalizate până acum, nu sunt competent nici să analizez perspectivele și să dau un pronostic pentru

viitor, dar sunt gata să mărturisesc ferm că dragostea pentru aproapele, indiferent de convingerea lui religioasă, preocuparea pentru a-i înțelege motivația religioasă și modul de exprimare a acesteia, este compatibilă cu convingerea că toți oamenii sunt chemați la mântuire și că Dumnezeu nu poate rămâne insensibil la nicio căutare sinceră.

Părintele Dumitru Stăniloae arată că Ortodoxia recunoaște manifestarea lui Dumnezeu în întreaga creație și prin întreaga viață, prin toate gândurile și simțirile credinciosului legate de lume. El introduce termenul de „sobornicitate deschisă” pentru a desemna această deschidere care exprimă respectul față de „pluralismul de înțelegere în Dumnezeu, a tuturor înțelegerilor altora ca fiind cuprinse în misterul apofatic al lui Dumnezeu. [...] Toate actele și cuvintele creștinilor, în măsura în care se manifestă gânduri și stări de suflet superioare și produc relații mai apropiate între semenii, aduc un raport nou la talmăcirea lui Dumnezeu și la o manifestare mai corespunzătoare a lui prin ele.” (Pr. Prof. D. Stăniloae, „Sobornicitate deschisă”, în *Ortodoxia* 2/1971, pp 178-180)

Conștiința acestei lucrări Dumnezeiești în toate și în toți care se manifestă într-o sinceră căutare a înțelegerii Tainei Dumnezeiești ne angajează spre o disponibilitate de mărturisire prin cuvânt și trăire a ortodoxiei.

Prezența Bisericii Ortodoxe în dialogul ecumenic, înțelegerea modului în care ceilalți creștini își trăiesc viața religioasă, mărturisirea spre înțelegere a propriei tradiții doctrinare, liturgice și canonice, sunt datorii fundamentale și semne de responsabilitate creștină.

Biserica Ortodoxă nu este judecătoare ci mărturisitoare. Nu suntem noi cei care să decidem mântuirea sau pierderea celor de altă confesiune. Noi avem o datorie de mărturie și de disponibilitate pentru a înțelege misiunea la care Dumnezeu ne-a chemat în această lume. Biserica Ortodoxă nu participă la mișcarea ecumenică relativizând învățătura de credință și nici nu cheamă la învățături și rânduieli noi, ci mărturisește că în această lume și acum este cu putință să se trăiască viața doctrinară liturgică și canonică a Bisericii primului mileniu într-un dinamism care respectă realitățile vremii.

Pentru acest dialog, Biserica Ortodoxă stăruiește într-o atitudine de solitudine mărturisitoare. Ea nu impune formele de manifestare ce îi sunt proprii, dar mărturisește importanța conținutului doctrinar trăit secole de-a rândul într-o unitate în diversitate.

Unitatea credinței nu înseamnă neapărat anularea tuturor particularităților și uniformizare reducionista. Biserica s-a manifestat în primul mileniu într-o diversitate acceptabilă tocmai pentru că erau respectate fundamentele credinței.

Îmbrățișarea apostolilor Petru și Paul (sec.XVI, Patmos)

LA IZVORUL NOSTRU COMUN

Părinții Apostolici

IGNAȚIE DIN ANTIOHIA

Unitatea Bisericii în credință și dragoste

Cine a fost episcopul Ignație

În afară de cele șapte *Scrisori* care s-au păstrat, sunt puține documentele care ne vorbesc despre Ignație al Antiohiei. Istoricul Eusebiu (*Istoria bisericească*, III, 22) ne spune că Ignație a fost al doilea episcop al Antiohiei, după Evodius.

Era sirian și se pare că s-a convertit la creștinism la o vârstă matură. Știm că Ignație a fost episcop al Antiohiei, a treia metropolă a lumii antice după Roma și Alexandria, în timpul când împăratul Traian (98-117) a inițiat persecuția împotriva creștinilor, și că a murit martir în jurul anului 110.

Arestat și condamnat, el este condus în lanțuri de la Antiohia la Roma, unde se pregăteau serbări în onoarea împăratului, iar creștinii erau folosiți pentru spectacolele din circul animalelor sălbatice. În timpul călătoriei spre Roma, Ignație scrie șapte scrisori, pentru comunitățile care au trimis reprezentanți să-l salute: efeseni, tralieni, filadelfieni, magnezieni, smirneni; apoi lui Policarp, episcopul Smirnei și romanilor. În Scrisori recomandă credincioșilor creștini în mod deosebit: fuga de păcat, paza de erorile gnosticilor și ale ereticilor, menținerea unității Bisericii. Creștinilor din Roma le scrie ca ei să nu intervină pe lângă autorități pentru a-l salva de la martiriu.

Biserica și ierarhia

Spre anul 110, când Sfântul Ignație scrie comunităților din Asia, **episcopatul monarhic** era recunoscut, iar creștinismul era o religie a orașelor (cf. A. Harnack, *Die Mission und Ausbreitung des Christentums in den ersten drei Jahrhunderten*, Leipzig 1924): fiecare oraș forma o **Biserică**, adică o „convocare” a unui popor nou, făcută de Dumnezeu. Comunitatea fiecărui oraș simboliza astfel, „vocația” la unitate a întregului popor creștin adunat de Dumnezeu.

În Scrisorile sale, Ignație definește **Biserica** folosind expresia *ekklesia Theou*, care înseamnă „adunarea lui Dumnezeu” (Tral. 2,3; Filad. 10,1). Pentru el, Biserica este trupul unit al credincioșilor, mulțimea celor care cred în Dumnezeu (Tral. 8,2).

Ignație insistă în Scrisori asupra importanței episcopului ca și cap al comunității, ca și garant al unității de credință și dragoste al Bisericii. De fapt, termenul *episkopos* apare la începutul secolului II, și are un sens analog cu ceea ce înseamnă astăzi *episcop*. Desigur, unitatea Bisericii este strâns legată de problema ierarhiei.

Unitatea Bisericii în Scrisorile lui Ignație din Antiohia

Pentru episcopul Ignație, ceea ce constituie Biserica lui Cristos este **patima și învierea** Domnului. Învierea lui Isus este ca un stindard care adună pe toți credincioșii, fie dintre iudei, fie dintre păgâni, într-un **singur trup** al Bisericii lui Cristos. (cf. Smirn. 1,2).

Și Biserica este **una singură**, pentru că ea reunește pe toți creștinii ca într-un „unic templu al lui Dumnezeu”, ca în jurul unui singur altar, în jurul unui singur Isus Cristos, care a ieșit de la Unicul Tată, și care s-a reîntors la Tatăl (Mag. 7,2). El, Cristos, care este **capul**, prin crucea și patima Sa îi cheamă pe creștini să devină **membre** ale trupului Său. Dar această unire dintre cap și membre este posibilă, și Dumnezeu ne-o promite, pentru că El însuși este unitate perfectă (*enosis*). Scrie Ignație: „*Nu poate capul să se nască fără mădulare. Dumnezeu a făgăduit unire, iar unirea este El*” (Tral. 11,2).

În Scrisoarea către filadelfieni (8,1) Ignație se consideră pe sine „*ca un om rânduitor spre unire*”. De aceea, grija principală a lui, scopul existenței sale este acela de a face să domnească unitatea în Biserică, astfel ca fiecare comunitate creștină de pe pământ să fie o imagine, un **chip al lui Dumnezeu**, convins că, acolo unde este dezbinare și ură nu locuiește Dumnezeu.

Fiecare Biserică este o **fraternitate** în Dumnezeu a unui popor răscumpărat: este punerea în comun a unei singure rugăciuni, ca o singură cerere, cu o singură minte/spirit, o singură nădejde, în dragoste, în bucuria neprihănită care este Isus Cristos (cf. Mag. 7,1).

Pentru a înțelege ideea de unitate - atât de prețioasă pentru episcopul nostru -, Ignație folosește diferite comparații. Dacă Biserica este templul lui Dumnezeu, credincioșii sunt **pietrele** prin care se construiește **templul Tatălui**. Ei sunt „ridicați la înălțime cu unealta lui Cristos care este crucea”, sunt ajutați de „funia Spiritului Sfânt”, și sunt povățuiți spre înălțimi de credință, urmând calea dragostei care urcă la Dumnezeu”, scrie Ignație efesenilor (9,1).

De la arta de a construi episcopul Antiohiei trece la imaginea unei **procesioni**

religioase. El se inspiră din procesiunile care erau dedicate zeiței Artemis la Efes, dând o semnificație profundă comparației. Credincioșii fac parte din aceeași „procesiune”, adică urmează același drum spiritual care conduce la Tatăl. Ei sunt tovarăși de drum (*synodoi*) în itinerarul spiritual, și, asemănător procesiunilor păgâne, fiecare duce cu sine ceva: unii îl duc pe Dumnezeul lor, de aceea ei sunt purtători de Dumnezeu - *theophoroi*; alții duc templul lui Dumnezeu - *naophoroi*; alții îl duc pe Cristos, și ei sunt *christophoroi*; alții duc obiecte sacre și sunt numiți *hagiophoroi* - purtători de sfințenie. Toți sunt înveșmântați cu frumoasele haine de sărbătoare rezervate acestor ocazii, și acestea sunt practicarea poruncilor lui Cristos. (cf. Ef. 9,2).

Unitatea este **inspirată de Spiritul lui Dumnezeu**, Spiritul Sfânt (cf. Filad. 7,1-2) și se realizează în dragoste (*agape*) care nu se poate separa de credință (*pistis kai agape*). Dragostea este, de fapt, aceea care unește fraternitatea creștină în Dumnezeu și în Isus Cristos.

Rolul Episcopului pentru unitatea Bisericii

Pentru Ignație al Antiohiei, unitatea atât de spirituală pe care o crează Iubirea divină nu este doar mistică, ci ea se întrupează, devine palpabilă, într-o societate condusă de o **ierarhie constituită**, adică episcop, presbiteri și diaconi.

În Scrisoarea către magnezieni Ignație îi îndeamnă pe credincioși să fie strâns legați de învățătura Domnului și a Apostolilor, astfel ca, în tot ce vor face să reușească, atât din punct de vedere uman cât și spiritual, în credință și dragoste, în Fiul, în Tatăl și în Spiritul, împreună cu vrednicul lor **episcop** și cu cununa vrednică și spirituală a **presbiterilor** (preoților) și a **diaconilor** (cf. Mag. 13,1).

Pentru episcopul Ignație, supunerea față de episcop și supunerea unora față de ceilalți, reflectă supunerea lui Cristos în umanitatea Sa față de Tatăl și supunerea Apostolilor față de Cristos și față de Tatăl. Astfel, unitatea va fi în același timp umană (materială) și spirituală (cf. Mag. 13,2).

Acest organism - ierarhia constituită -, în care se întrupează unitatea Bisericii,

concentrează toate organele sale în jurul unui singur centru, care este **episcopul**, pentru că, spune Ignatie, „toți cei care sunt ai lui Dumnezeu și ai lui Isus Cristos sunt cu episcopul” (Filad. 3,2).

Episcopul este **reprezentantul vizibil** al lui Isus Cristos care este invizibil, și față de care credincioșii trebuie să se supună, așa cum se supun lui Cristos (cf. Smirn. 8,2). Ca într-o „sinfonie” universală, între credincioși și episcopul lor trebuie să se stabilească aceeași unitate care există între Cristos și Biserica Sa, între Cristos și Tatăl Său (cf. Ef. 5,1).

De fapt, a fi **supuși episcopului** înseamnă a fi supuși lui Isus Cristos, a trăi conform lui Isus Cristos (cf. Tral. 2,1), înseamnă a recunoaște că Biserica este un trup cu diferite membre, al cărui cap este Cristos (Tral. 11,2), înseamnă a fi conștienți că Isus Cristos este obiectul speranței comune, al așteptării comune, și de care „sfinții” sunt strâns legați (cf. Rom. 5,3).

Dacă Clement Romanul subliniază valoarea unității, rolul, importanța, frumusețea ei, Ignatie insistă asupra modului de a realiza unitatea Bisericii: a fi uniți în jurul episcopului, în credință (doctrină) și în dragoste (comportament).

Ce înseamnă, pentru Ignatie, **în mod practic**, această unire a credincioșilor cu episcopul lor?

Episcopul, care materializează unirea mistică dintre Cristos și Biserică, este „**sacramentul**” **unirii** invizibile și dătătoare de viață a sufletelor cu Dumnezeu, în Isus Cristos, prin dragoste. Singura modalitate de a fi în acord cu Spiritul lui Dumnezeu este aceea de a fi în armonie cu episcopul.

Scrie Ignatie: „*așa cum Isus Cristos, viața noastră, este voința Tatălui, episcopii stabiliți până la marginile lumii, sunt în voința (un singur spirit) lui Isus Cristos*” (Ef. 3,2). De aceea credincioșii trebuie să aibă un singur gând sau voință: aceea a episcopului lor.

De asemenea, spune Ignatie folosind o frumoasă metaforă muzicală, „**venerabili presbiteri**” trebuie să fie uniți cu episcopul în felul în care corzile sunt unite cu chitara, și astfel, acordul perfect al sentimentelor și al carității lor să se înalțe ca un concert de laudă spre Isus Cristos. Scrie Ignatie:

„Este cântat Isus Cristos în unirea voastră și în armonioasa voastră dragoste. Fiecare dintre voi să fiți un cor, și în melodia armonioasă a bunei înțelegeri dintre voi, veți percepe tonul lui Dumnezeu și veți cânta cu aceeași voce (la unison) prin Isus Cristos lauda Tatălui. El vă va auzi și vă va recunoaște după operele voastre bune, ca membre (*mele* = melodie sau notele melodiei) ale Fiului Său” (Ef. 4,1-2).

A se menține într-o desăvârșită uitare, continuă Ignatie, este în avantajul lor, pentru că numai prin aceasta se vor putea bucura de o unire constantă cu Dumnezeu însuși (Ef. 4,2).

Mai mult, pentru Ignatie, episcopul este **centrul dragostei**, cel prin care se stabilește armonia între cer și pământ, cel care „dirijează” aici pe pământ, marea „sinfonie” a iubirii divine. Episcopul este cel care realizează **unitatea doctrinei**, condiția de bază a unității în dragoste. Izvorul și punerea în practică a acestei armonii în credință este **liturghia**, pe care o prezidează totdeauna episcopul. Liturghia presupune unitate și în același timp dezvoltă și întărește unitatea. Scrie episcopul Antiohiei:

„În comunitatea care se întrunește frecvent pentru a aduce gloriei lui Dumnezeu lauda și mulțumirea euharistică, puterile celui rău sunt înfrânte prin unirea/concordia în credință” (Ef. 13,1).

Euharistia, sacramentul unității prin excelență, este comuniunea tuturor credincioșilor cu aceeași realitate divină, „*este trupul Mântuitorului Isus Cristos, care a suferit pentru păcatele noastre, și pe care, în bunătatea Sa, Tatăl L-a înviat*” (Smirn. 7,1). Ea unește sufletele în fraternitatea fiilor lui Dumnezeu, care, supuși episcopului și preoțimii, frâng aceeași pâine, și sunt uniți de aceeași credință în Isus Cristos, Mântuitorul (cf. Ef. 20,2). Toți creștinii trebuie să participe la reuniunea comunitară euharistică celebrată de episcop, pentru a intra în intimitatea spirituală care reflectă unitatea dintre Biserică și Cristos, dintre Isus Cristos și Tatăl Său.

Pentru Ignatie, episcopul este centrul întregului cult creștin: el prezidează botezul, adică „intrarea” în Biserică, sacramentul care ne permite să participăm la unitatea creștină. El prezidează adunările liturgice și se roagă pentru toată comunitatea și în numele ei. Rugăciunea credincioșilor este eficace dacă este unită cu această rugăciune oficială, a

episcopului și a Bisericii întregi (cf. Ef. 5,2; Mag. 7,1; Filad. 4).

Episcopul, chipul lui Cristos, trebuie să fie model de perfecțiune pentru întreaga comunitate, care, de fapt, își fixează privirile asupra lui. El reprezintă și întrupează dragostea tuturor pentru Cristos.

Să reflectăm personal asupra conceptului de unitate în credință și dragoste, așa cum ne este revelat în *Scrisorile Sf. Ignație din Antiohia*.

Ce trezește în noi atitudinea episcopului martir, Ignație al Antiohiei, care a trăit aceste valori ale unității în credință și dragoste, și care a dat mărturie despre iubirea sa pentru Biserică și pentru Cristos prin sacrificiul vieții sale?

Bibliografie:

- *I Padri Apostolici*, traduzione, introduzione e note a cura di A. Quaquarelli, Città Nuova, Roma 1991.
- *Les Évêques Apostoliques, Clément de Rome, Ignace d'Antioche, Polycarpe de Smyrne*. Écrits présentés, traduits, annotés, guide thématique par A.-G. Hamman, Migne, Paris 2000.
- *Scrierile Părinților Apostolici*, traducere, note și indici de D. Fecioru, EIBMBOR, București 1995.
- J. Colson, *Évêque dans les communautés primitives. Tradition paulinienne et tradition johannique de l'Épiscopat des Origines à saint Irénée*, Cerf, Paris 1951.

ȘTIRI ȘTIRI

Dialogul iubirii și al adevărului

Sărbătoarea Sf.Andrei 2009 a ocazionat un schimb călduros de vizite și mesaje între Papa Benedict al XVI-lea și Patriarhul de Constantinopol, Bartolomeu I, așa cum se întâmplă și de sărbătoarea Sf.Petru și Paul.

Prezența delegației de la Vatican condusă de Cardinalul Walter Kasper „arată și dorința Sfintei Biserici de la Roma de a face tot posibilul, din partea sa, pentru regăsirea unității noastre în aceeași credință și comuniunea sacramentală după voința Celui

care ne-a chemat la unitate pentru ca lumea să creadă”, a afirmat Patriarhul Bartolomeu I. Acest efort este „întreprins prin dialogul iubirii și al adevărului și continuă cu harul lui Dumnezeu, în ciuda dificultăților ocazionale”.

În mesajul său, Sf.Părinte Benedict al XVI-lea a amintit faptul că cele două Biserici surori sunt angajate „să parcurgă drumul spre refacerea comuniunii depline”, pe care „s-au făcut mulți pași”. Sf. Părinte este convins că „prietenia crescândă, respectul nostru reciproc, voința noastră de a ne întâlni și de a ne recunoaște unii pe alții ca frați în Cristos nu ar trebui să fie împiedicate de cei care rămân fixați în amintirea diferențelor istorice: aceasta îi împiedică pe ei să se deschidă Duhului Sfânt, care conduce Biserica este capabil să transforme toate slăbiciunile umane în oportunități de bine”.

Sr. Felicia Ghiorghieș, OA

sursa: www.zenit.org

RUGĂCIUNEA PENTRU UNITATE

Rugăciunea pentru unitate ar trebui să fie o constantă a vieții creștine. A avea în fiecare an o săptămână de rugăciune pentru unitatea creștinilor este bine, numai să fie văzută ca reamintirea unei necesități și a unei datorii permanente.

Rugăciunea însăși este un drum spre unitate. A fi împreună în fața lui Dumnezeu, chiar în tăcere, lasă să apară o putere neprevăzută, puterea Duhului Sfânt.

Cât durează diviziunile noastre și până când n-am găsit unitatea completă a credinței și a recunoașterii reciproce, nu vom putea celebra Sf. Liturgia împreună. Dar uneori ne lipsește imaginația pentru a găsi mijloacele potrivite care să ne unească.

Msgr. Michael L.Fitzgerald
secretar al Consiliul Pontifical
pentru dialogul interreligios

COMISIA DE ECUMENISM:

**Sr. Crucia Lupa CMD, Sr. Felicia Ghiorghieș OA,
Sr. Marie-Anne Mathieu SDC, Sr. Magdalena Hârbu
SVP, Sr. Monica Dogaru SIR, Pr. Celeste Pianezze AA**